אמרי שמואל

וירא

פניני תורה ומוסר מדרש והלכה
על פרשת השבוע

נערך ונילקט מתוך השיעור השבועי
מפי בנן של קדושים האדמו"ר
הרב **שמואל שמעון טולידאנו** שליט"א

יו"ל ע"י בית המדרש מוסדות התורה והחסד **"בית מאיר"**
ע"ש כ"ק מרן האדמו"ר הצדיק הגה"ק רבינו **מאיר אבוחצירא** זיע"א
אשדוד תשפ"ג

©
כל הזכויות שמורות
למכון להוצאת ספרים
שעל ידי מוסדות התורה והחסד
"בית מאיר"
ע"ש כ"ק מרן האדמו"ר הצדיק
הגה"ק רבינו **מאיר אבוחצירא** זיע"א
רחוב העצמאות 39
רובע הסיטי אשדוד
מייל : sisat2@gmail.com
לפרטים: 058-4150707

כל המעוניין להקדיש את החוברת להצלחה, לרפואה או לעלוי נישמת,

ניתן לפנות ל:058-4150707

. . . . . .

לקבלת החוברת

במייל או בוואצפ, ניתן לשלוח הודעה

במייל- sisat2@gmail.com | בווצאפ: 058-4150707

ואלה יעמדו
על הברכה

חוברת זו מוקדשת

לרפואתו ולבריאותו של

מאיר בן שושנה הי"ו

שהקב"ה ימלא את כל מישאלות
ליבו לטובה ולברכה ויזכה לרפואה
שלימה ובריאות איתנה, שפע
ברכה מזל והצלחה בכל מעשה
ידיו, אמן.

וירא תשפ"ג

אומרת התורה (יח א-ב) "וירא אליו ה' באלוני ממרא, והוא יושב פתח האהל כחום היום: ויישא עיניו וירא, והנה שלשה אנשים נצבים עליו, וירא וירץ לקראתם מפתח האהל, וישתחו ארצה".

הקב"ה ציווה את אברהם אבינו על מצוות ברית המילה, כמו שנאמר (יז י-יא) "זאת בריתי אשר תשמרו ביני וביניכם ובין זרעך אחריך המול לכם כל זכר: ונמלתם את בשר ערלתכם והיה לאות ברית ביני וביניכם", והקב"ה אמר לאברהם אבינו שהחותמת בבשרו של האדם היהודי זו ברית המילה, והיא סימן ההיכר שהוא בן של בורא עולם.

ברית עם הקב"ה

ברית מילה היא החותמת בבשרו של היהודי שהוא בן של בורא עולם, והיא המבדילה אותנו מן הגויים, והגויים רצו שלא יהיה הבדל בן יהודי לגוי, ושעם ישראל יהיו שווים לכל הגויים.

ולכן לאורך כל הדורות גזרו הגויים על עם ישראל שלא ימולו את בניהם, וכבר בזמן הרומאים לפני אלפיים שנה גזרו הרומאים שלא יעשו ברית מילה, וכמו שמספרת הגמרא במסכת מעילה (יז ב) "פעם אחת גזרה המלכות גזרה שלא ישמרו את השבת ושלא ימולו את בניהם ... הלך רבי ראובן בן איסטרובלי וסיפר קומי (-תספורת של גויים) והלך וישב עמהם, אמר להם - מי שיש לו אויב יעני או יעשיר? אמרו לו - יעני, אמר להם - אם כן לא יעשו מלאכה בשבת כדי שיענו, אמרו - טבית אמר ליבטל (-טוב אמרת, ובאמת צריך לבטל גזירה זו) ובטלוה, חזר ואמר להם - מי שיש לו אויב יכחיש או יבריא? אמרו לו - יכחיש, אמר להם - אם כן ימולו בניהם לשמונה ימים ויכחישו, אמרו - טבית אמר ובטלוה ... הכירו בו שהוא יהודי החזירום".

אנטונינוס מציל את רבי

וכן מביא התוספות (ע"ז י ב ד"ה אמר ליה) את דברי המדרש (בראשית רבתי עמ' פו) "כשנולד רבי גזרו שלא למול ואביו ואמו מלוהו, שלח קיסר והביאו לרבי ואמו לפניו והחליפתו אמו באנטונינוס והניקתו

עד שהביאתו לפני קיסר, ומצאוהו ערל ופטרום לשלום, ואמר אותו הגמון אני ראיתי שמלו את זה אלא הקב"ה עושה להם נסים בכל עת ובטלו הגזרה".

ואותו תינוק של הקיסר קראו לו אנטונינוס, וכשהיה בידיה של אשתו של רבן שמעון בן גמליאל היא הניקה אותו ואותו חלב טהור נכנס בגופו, וכשגדל אנטונינוס נעשה מלך רומא והלך והתגייר בצנעה, ועשה מנהרה מהבית שלו לביתו של רבי הקדוש והיה יושב כל היום ולומד אתו תורה, וכשהיה רבי הקדוש רוצה לעלות למיטה היה אנטונינוס משתחווה ואומר לו - רבי, תעלה על הגב שלי כדי שתוכל לעלות למיטה, א"ל - אבל אתה מלך גדול? א"ל - הלוואי שאני אהיה השטיח שלך לעולם הבא.

גבורת אימא יהודיה

מסופר מעשה נורא שאירע בשואה, על אימא יהודייה שלפני שהכניסו אותה עם בנה התינוק לתאי הגזים, היא ביקשה מהחייל הנאצי ששמר עליהם סכין, והחייל שחשב שרוצה להרוג את בנה נתן לה סכין ברצון, והיא לקחה את הסכין ומיד מלה את בנה התינוק, ואמרה - ריבונו של עולם, אני עומדת למות עכשיו עם בני התינוק, אבל רצוני לפחות שהקורבן יעלה אליך שלם.

מסירות נפש משפיעה לכל הדורות

אברהם אבינו היה הראשון בעולם שקיים את מצוות ברית המילה, והוא היה באותה שעה בן תשעים ותשע, ובכל זאת הלך ומל את עצמו כדי לעשות רצונו של בורא עולם.

וכתוב בספרים הקדושים שכל מצוה שאברהם אבינו מסר את נפשו עליה, אותה מצווה תהיה קיימת בעם ישראל לנצח נצחים ולא תתבטל מהם, ומצוות ברית המילה כיוון שאברהם אבינו מסר את נפשו עליה, גם בזמן שהגויים גזרו על היהודים שלא יעשו ברית מילה, בכל הדורות יהודים מסרו נפש על מנת לקיים את מצוות ברית מילה.

ומסופר על רבי חיים ברלין שהיה רב העיר מוסקבה, והיה יהודי אחד בעירו שהייתה לו חנות ליד הכנסייה של הגויים והיה מוכר את כל הפסלים

והסמלים של הנצרות, וכשנולד לו בן בא לרב וביקש ממנו שיבוא לעשות לבנו ברית מילה, שאל אותו הרב - הרי אין לך שום קשר ליהדות, ואינך שומר שבת ולא מניח תפילין ולא צם ביום הכיפורים, ובנוסף לכל זאת אתה גם מוכר צלבים שהם סמל של ע"ז, א"כ מדוע אתה רוצה לעשות ברית מילה לבנך? אמר לו אותו יהודי רחוק - כבוד הרב, גם אני לא יודע למה, אבל יש לי דחף פנימי ללא הסבר לעשות ברית מילה לבן שלי, א"ל הרב - הדחף הזה הוא מאברהם אבינו, שמסר את נפשו על מצוות המילה, ומסירות הנפש של אברהם אבינו נמצאת בכל יהודי לנצח נצחים.

ממרא ייעץ לאברהם למול

המדרש מספר (ב"ר מב ח) "ולמה נקרא שמו ממרא, רבי עזריה בשם רבי יהודה בשם רבי סימון שהמרה פנים באברהם, בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לאברהם למול, הלך ונמלך בשלשת אוהביו, אמר לו ענר כבר בן מאה שנה אתה ואתה הולך ומצער את עצמך. אמר לו אשכול מה את הולך ומשים את עצמך בין שונאיך. אמר לו ממרא אלוקיך שעמד לך בכבשן האש ובמלכים וברעבון, והדבר הזה שאמר לך למול אין אתה שומע לו. אמר לו הקדוש ברוך הוא אתה נתתה לו עצה למול, חייך שאיני נגלה עליו לא בפלטין של ענר ולא בפלטין של אשכול אלא בפלטין שלך, הדא הוא דכתיב (בראשית יח א): וירא אליו ה' באלוני ממרא".

ואומר רבינו הבעש"ט, שבשמות של היועצים רמוזה העצה שנתנו לאברהם אבינו, ענר ר"ת - ע'ינוי נ'פש ר'ע, אשכול ר"ת - א'ברהם ש'ונאים כ'בירים ו'רעים ל'ך, ממרא ר"ת - מ'הר מ'לא ר'צון א'לוקים.

כשמלמדים לא מסתירים

ושואלים רבותינו בעלי התוספות (בראשית יח א) מפני מה דווקא בעניין של ברית המילה הלך אברהם והתייעץ, הרי בכל הניסיונות הוא לא הלך להתייעץ?

אלא אומרים רבותינו בעלי התוספות שיש זמן שצריך לעשות מצוות בסתר שכשעושה בסתר לא נכנסת בו גאווה, הצדיקים האמיתיים

כל עבודת ה' שלהם היתה בסתר, אצל גדולי עולם ראינו שכל מנהג של חסידות היו נוהגים אותו בסתר ובציבור היו מתנהגים בפשטות, כדי שלא תכנס בו גאווה. וכן ראינו אצל גדולי צדיקי משפחתנו בבא סאלי ורבי מאיר זיכרונם צדיקים וקדושים לברכה, שנהגו מנהגי פרישות גדולים מאוד וחומרות עצומות אבל הכל היה בסתר, ואילו בהיותם במחיצת אנשים אחרים היו נוהגים כאנשים פשוטים, ולא מראים את עבודת ה' הנוראה שלהם.

אבל יש זמן בו על האדם לעשות את המצווה בגלוי, והוא הזמן בו עליו ללמד לבניו לבני ביתו את המצווה, כי כשהילד גדל הוא אומר אני אעשה את המצווה כמו שאבא שלי היה עושה, ואם היה עושה אותה בסתר הילד לא ילמד, וזו הסיבה שבגינה הלך אברהם אבינו להתייעץ עם שלושת היועצים שלו, לא כדי ליטול רשות שהרי בכל הניסיונות שהקב"ה ניסה אותו לא הלך להתייעץ איתם, אבל בניסיון של ברית המילה כן כי ידע אברהם שכל הניסיונות הם ניסיונות פרטיים, אבל ברית המילה שייכת בכל מי שבא להתגייר, לכן אמר אברהם אם אני אלך ואעשה ברית בסתר אף אחד לא ידע שצריך לעשות ברית מילה, וכדי שהדבר יתפרסם לכן הלך להתייעץ ועל ידי כך נעשה רעש גדול, וכל מי שאברהם גייר הלך וקיים את מצוות ברית המילה.

הקב"ה מוציא חמה מנרתיקה

והגמרא אומרת (בבא מציעא פו ב) שאברהם אבינו היה ביום השלישי לברית המילה, וכשראה הקב"ה שאברהם אבינו חולה הוציא חמה מנרתיקה, הוציא שמש חזקה כדי שלא יהיו אנשים בדרך וכך אברהם אבינו לא יטרח להכניס אורחים ולדאוג להאכיל אותם ולהשקות אותם, אבל הגמרא מספרת שכשראה אברהם אבינו שאין עוברים ושבים ואין אורחים הצטער צער גדול, ושלח את עבדו אליעזר שייצא לדרכים לחפש אורחים, וכשאליעזר חזר ואמר לא מצאתי אורחים אמר אברהם ארורים עבדים שאין טובתם שלימה, מיד ישב אברהם אבינו בפתח האהל כדי לחפש אורחים, וכשראה הקב"ה שאברהם אבינו

בצער בגלל שאין אורחים, מיד שלח אליו הקב"ה שלושה מלאכים רפאל מיכאל וגבריאל בדמות בני אדם, ומיד אברהם אבינו הכניס אותם ודאג להאכיל אותם ולהשקות אותם, ואומרים חז"ל שהמלאך רפאל בא כדי לרפאות את אברהם והמלאך מיכאל כדי לבשר את אברהם ושרה על לידת יצחק, והמלאך גבריאל כדי להחריב את סדום ועמורה.

צער כשאין אורחים

ואומר החפץ חיים, הטבע בעולם שכששומעים אדם שנאנח מצער, הרי שהאנחה שלו יכולה לנבוע בגלל אחת משלוש סיבות, או שיש לו דוחק הפרנסה או שיש לו חולי קשה או שיש לו צער מילדיו, אבל אין אדם שנאנח בגלל שאין לו אורחים, אבל אברהם אבינו נאנח והצטער למה אין לו אורחים, לכן מיד שלח אליו הקב"ה את המלאכים.

מצוות ביקור חולים

התורה הקדושה בפרשת השבוע מדברת על אחת המצוות החשובות בתורה, מצוות ביקור חולים. ואומרת לנו התורה (יח א) "וירא אליו ה' באלוני ממרא", אומר רש"י - לבקר את החולה בא, הקב"ה בא לקיים באברהם מצוות ביקור חולים.

והלכת בדרכיו

ודורשת הגמרא במסכת שבת (קלג ב) על הפסוק (דברים כח ט) "והלכת בדרכיו" שאדם צריך ללמוד ממידותיו של הקב"ה, מה הוא רחום וחנון אף אתה תהיה רחום וחנון, מה הוא גומל חסדים אף אתה תהיה גומל חסדים, מה הוא הולך לפנים משורת הדין אף אתה תלך לפני משורת הדין, מה הוא מבקר חולים אף אתה תהיה מבקר חולים, ומניין שהוא מבקר חולים? שנאמר ויירא אליו ה' באלוני ממרא שהיה אברהם ביום השלישי לברית המילה והקב"ה בא לבקר אותו.

כאילו שופך דמים

הגמרא במסכת נדרים (מ א) מספרת, שהיה אחד מתלמידי הישיבה של התנא הקדוש רבי עקיבא שהיה חולה ולא באו התלמידים לבקרו, וכשראה

שלא באו התלמידים לבקרו הלך רבי עקיבא בעצמו, וניקה את ביתו ורחצו והלביש אותו והאכיל אותו, וא"ל החולה - רבי, החייתני. כשחזר רבי עקיבא לבית המדרש דרש רבי עקיבא - כל מי שאין מבקר חולים כאילו שופך דמים.

ולא יאמר אדם אני אדם חשוב ולא לכבודי שאבקר חולים, שהרי אפי' הקב"ה בכבודו ובעצמו ירד משמי השמים וביקר חולים.

לשמה יהודי

מסופר על הצדיק רבי לוי יצחק מברדיצ'וב שהלך לבקר יהודי שהיה חולה מאוד, וכשנכנס לחולה מצא שהוא בוכה בכי גדול, א"ל - למה אתה בוכה? א"ל - מכיוון שאני עומד למות ואני לא יודע מה יהיה איתי בעולם הבא, א"ל - אני מבטיח לך שאני נותן לך את כל העולם הבא שלי במתנה, מיד שמח החולה ואחרי כמה רגעים נפטר לבית עולמו, אמרו לו תלמידיו - רבי, מפני מה נתת לו כל העולם הבא שלך, א"ל - כדאי שאפסיד כל העולם הבא שלי, ובלבד שאצליח לשמח יהודי בשעתו האחרונה.

מצוות הכנסת אורחים

התורה הקדושה בפרשת השבוע מדברת על אחת המצוות החשובות ביותר מצוות הכנסת אורחים.

הגמרא במסכת שבת (קכז א) אומרת "אמר רב יהודה אמר רב, גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה", שרואים שאברהם אבינו היה מדבר עם הקב"ה ובשעה שראה את האורחים מיד רץ לאורחים, והקב"ה לא כעס על אברהם ולא אמר לו למה באמצע שהייתי מדבר אתך הפסקת והלכת לקבל פני האורחים, מכאן שגדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני השכינה.

ואומר המדרש (כי תצא סימן ב עה"פ כי יקרא קן צפור) כל הזהיר במצוות הכנסת אורחים זוכה לבנים, וזו הסיבה שבגינה נסמכה הכנסת אורחים לבשורה על לידת יצחק, שבזכות שאברהם אבינו הכניס אורחים זכה להיפקד בבן.

זוכים לבנים

ומסופר שרבי אליעזר אביו של הבעל

שם הקדוש שהיה חשוך בנים, והיה זהיר מאוד במצוות הכנסת אורחים, והיה שוכר אדם בממון שיעמוד בכניסה לעיר וכל יהודי שבא שיביא אותו להתארח אצלו, ופעם אחת השטן קטרג בשמים על רבי אליעזר ואמר אליהו הנביא תן לי שאני אנסה אותו, ושלח הקב"ה את אליהו הנביא ובא בדמות של יהודי מחלל שבת, ובא באמצע השבת וביקש להתארח אבל א"ל - בתנאי שאני מעשן בשבת, א"ל - בסדר, ושתק ולא אמר לו שום דבר אלא אדרבה כיבד אותו ודאג לכל מחסורו, ובמוצ"ש התגלה אליו וא"ל אני אליהו הנביא ושלחו אותי מן השמים לנסות אותך עד כמה אתה מכניס אורחים, ועכשיו בזכות מצוה זו תזכה לבן שיאיר את העולם בתורה, ומכח ברכה זו נולד רבי ישראל בעל שם טוב.

מי ששלח אורחים ישלח אוכל

ומסופר על הרב בעל 'אוהב ישראל' רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא שהיה בעניות גדולה, ופעם אחת באו כמה יהודים וביקשו להתארח אצל הרב בשבת קודש ולא היה לו אוכל כלל בבית, ואשתו הרבנית אמרה לו - רבי, אין לנו מה לאכול וכיצד נארח אנשים? א"ל - אל תדאגי, אם הקב"ה שלח לנו אורחים הקב"ה ישלח לנו גם את האוכל להאכיל אותם, ואחרי זמן קצר הגיע יהודי והכניס חלות ויין ודגים ובשר, וא"ל - רבי, נולד לי בן והייתה הברית אמורה להיות היום בערב שבת, והכנתי את כל הסעודה ובסוף הילד חלה ונדחתה הברית ונישאר הרבה מאוד אוכל, ואני לא יודע מה לעשות עם האוכל לכן הבאתי הכל אליך, אמר הרבי לאשתו - את רואה, כשהקב"ה שולח אורחים הוא שולח גם את האוכל להאכיל אותם.

ההבדל בין לוט לאברהם

מסופר על הבית הלוי שפעם אחת הגיע לאיזו עיר, ודפק בדלת של הבית של עשיר אחד ואותו עשיר לא הכיר את הפנים של הצדיק ולא הסכים לארח אותו, והלך הצדיק להתארח אצל איזה עני בבית פשוט, ואחרי זמן קצר כשהתפרסם שהבית הלוי נמצא בעיר מיד באו כל בני העיר להתברך וביניהם אותו עשיר, וכשראה

את הצדיק ביקש מחילה וביקש שהרב יבוא להתארח אצלו, א"ל - אתם יודעים מה הבדל בן אברהם אבינו ללוט? הרי אברהם קיבל את המלאכים בכבוד גדול וגם לוט כיבד את המלאכים בכבוד גדול ואפילו מסר את נפשו בשביל המלאכים, א"כ מפני מה מתפעלים מהחסד של אברהם ולא מתפעלים מהחסד של לוט? אלא שכשבאו המלאכים לסדום ידע לוט מההתחלה שהם מלאכים, כמ"ש (בראשית יט א) "ויבואו שני המלאכים סדומה", אבל כשבאו אצל אברהם חשב שהם אנשים עובדי ע"ז ובכל זאת כיבד אותם כבוד גדול, לכן לא אבוא להתארח בביתך רק משום שאתה יודע שאני רב גדול, אלא אתארח בבית היהודי העני הזה שהכניסני לביתו גם כשלא ידע מי אני.

להסתכל רק על צדיקים

ואומרת לנו התורה וירא וירוץ לקראתם, ואומר הבן איש חי שעל ידי עצם ההסתכלות בדמות של צדיק זוכים לרפואה, ולומדים זאת מהפרשה שלנו שאברהם היה חולה והיה יושב בפתח האהל, ואומרת לנו התורה ויירא והנה שלושה אנשים... וירוץ לקראתם, ואיך רץ לקראתם הרי היה חולה? אלא שברגע שראה את הדמות שלהם מיד נתרפא, רואים מה כח ההסתכלות בצדיק וכמה טוב היא משפיעה, וח"ו להיפך כשאדם מסתכל בדבר טמא יכול חלילה להיות לו על ידי כך חולי הגוף וחולי הנפש, ה' ישמרנו.

לשבור את הטבע

ואומר רבינו הקדוש רבי ישראל בעל שם טוב, שהתורה הקדושה באה ללמד אותנו סודות גדולים מאוד איך להתנהג בכל דבר ודבר בעולם הזה, איך לבטל גזירות ואיך לזכות לישועה מעל הטבע, ובאה התורה ללמד אותנו דבר גדול מאוד שבשעה שאדם רואה שעל פי הטבע אין לו סיכוי להשיג איזה דבר, אם הוא מצדו יעשה איזו פעולה לכבוד הקב"ה מעל הטבע שלו הוא גורם שגם הקב"ה יתנהג אתו מעל הטבע, ולכן מתי שיהודי רואה שרוצה להשיג איזה דבר אבל על פי הטבע אי אפשר להשיג אותו, העצה היא

שייקח על עצמו איזו מצוה לקיים אותה מעל הטבע ומעל הכוחות שלו ויראה שמיד הקב"ה מתנהג גם אתו מעל הטבע.

לפום צערא אגרא

ודבר זה אנו לומדים מפרשת השבוע שלנו, שאברהם ושרה היו עקרים ולא היו ראויים על פי הטבע להיפקד בבנים, אבל בזכות שאברהם אבינו התנהג מעל הטבע ומעל הכוחות שלו, שהוא הכניס אורחים גם בשעה שהיה חולה והיה ביום השלישי לברית המילה, מיד הקב"ה שלח לבשר לו על לידת יצחק. וכמו שאמרו חז"ל (אבות ה כג) לפום צערא אגרא כמה שאדם טורח ומצטער כדי לקיים מצווה כך השכר שלו יותר גדול.

כשקשה תקיים

כשיהודי מקיים מצוה דווקא בזמן שקשה לו, כשיהודי עושה חסד עם חברו דווקא בשעה שאין לו זמן בכלל, כשיהודי נותן צדקה לעני דווקא בתקופה שיש לו דוחק בפרנסה, כשיהודי בא לשיעור תורה דווקא כשקשה לו אחרי שעמל כל היום לפרנסתו ובכל זאת בא לשיעור, זו מסירות נפש שאין כמותה וכשיהודי נוהג כך מיד הוא זוכה שגם הקב"ה יתנהג אתו מעל הטבע, וזה היה סוד ברכתו של אברהם אבינו שבזכות שהתנהג מעל הכוחות שלו גם הקב"ה התנהג אתו מעל הטבע.

מסירות נפש משפיעה לדורות

הגמרא במסכת בבא מציעא (פו ב) אומרת "אמר רב יהודה אמר רב כל מה שעשה אברהם למלאכי השרת בעצמו עשה הקב"ה לבניו בעצמו, וכל מה שעשה אברהם ע"י שליח עשה הקב"ה לבניו ע"י שליח",

חמאה וחלב שאברהם נתן בעצמו כמ"ש (בראשית יח ח) ויקח חמאה וחלב הקב"ה נתן לעם ישראל בעצמו כמ"ש (שמות טז ד) 'הנני ממטיר לכם לחם מן השמים', אבל מים שנתן אברהם למלאכים על ידי שליח כמ"ש (בראשית יח ד) 'יוקח נא מעט מים' על ידי שליח, נתן הקב"ה לבניו על ידי שליח שאמר למשה רבינו כמ"ש (שמות יז ו) 'והכית בצור ויצאו ממנו

מים ושתה העם'.

ושואל הגרי"צ סלנט זצ"ל בספרו באר יוסף (וירא), לכאורה הרי אברהם אבינו במשך כל חייו היה מכניס אורחים, ומן הסתם היו פעמים שאברהם הגיש בעצמו מים לאורחים, ומפני מה הקב"ה קבע רק לפי אותה שעה שבאו המלאכים שכך יתנהג עם בניו של אברהם אבינו, עם ישראל?

אלא אומר הגרי"צ סלנט זצ"ל בספרו באר יוסף, שהסיבה שהקב"ה התנהג עם בניו של אברהם אבינו דווקא לפי אותה שעה שבאו המלאכים, כי באותה שעה אברהם אבינו היה חולה והתנהג מעל הטבע ומעל הכוחות שלו, אבל בשאר הזמנים שאברהם אבינו הכניס אורחים לא היה זה מעל הטבע ומעל הכוחות שלו, ולכן מה שהשפיע למשך דורות הוא איך שאברהם אבינו התנהג בזמן שהיה חולה וחלש, ואמר הקב"ה בזכותו גם אני אתנהג עם בניו מעל הטבע כביכול מעל הכוחות שלי, אך מכח הכנסת אורחים שגרתית אין סיבה לניסים כאלה גדולים.

זוכים לניסים

וכן מצינו ביוסף הצדיק, שכאשר היה במצרים והוא נער בן שבע עשרה שנה ונמצא בארץ זרה שכולה מלאה עבודה זרה וטומאה, ובכל זאת נשאר בצדקותו מתחילתו עד סופו במסירות נפש גדולה, ולכן זכה יוסף הצדיק שבשעה שעמדו ישראל ליד הים והמצרים נוסעים אחריהם, והיו בצרה גדולה ואין הים מוכן להיבקע, אך כאשר ראה את ארונו של יוסף נבקע דכתיב (תהילים קיד ג) "הים ראה וינוס", ואומר המדרש (בראשית רבה ז ח) מה ראה? ראה ארונו של יוסף הצדיק, אותו יוסף שמסר את נפשו במסירות נפש גדולה ונשאר בצדקותו בארץ שכולה היתה מלאה בטומאה ועבודה זרה, ראוי הוא להנהגה ניסית נגד הטבע ונגד ההיגיון, וזהו הסוד הגדול של עם ישראל שבכל זמן שמסרו את נפשם לכבוד ד', זכו לניסים ונפלאות מעל גדר הטבע.

וענין זה מצאנו בגמרא במסכת יומא (לח א) "ת"ר מה נסים נעשו לדלתותיו אמרו כשהלך ניקנור להביא דלתות

מאלכסנדריא של מצרים בחזירתו עמד עליו נחשול שבים לטבעו נטלו אחת מהן והטילוה לים ועדיין לא נח הים מזעפו בקשו להטיל את חברתה עמד הוא וכרכה אמר להם הטילוני עמה מיד נח הים מזעפו והיה מצטער על חברתה כיון שהגיע לנמלה של עכו היתה מבצבצת ויוצאה מתחת דופני הספינה", לפיכך כל השערים שהיו במקדש כשהעשירו החליפו אותם לדלתות של זהב, חוץ משערי ניקנור שהשאירו אותם על מקומם אף על פי שהיו עשויות מנחושת מפני שנעשו בהן ניסים, הנה לפנינו דוגמא של מסירות נפש ושכרה, שכל זמן שלא היתה מסירות נפש הכל התנהל בדרך הטבע סערה בים וכו', אך כאשר היתה מסירות נפש שאמר ניקנור שאוני והטילוני עמה, מיד נח הים מזעפו וזכה לנס גדול שהקב"ה הביא את הדלת שכבר הושלכה לים עד נמל עכו.

וכן זכו עם ישראל שהקב"ה יתנהג איתם במדבר מעל הטבע בדרך של ניסים ונפלאות, ואומר הנביא ירמיה (ב ב) שהטעם לכך הוא "זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולותיך, לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה", אותו מדבר שומם מקום נחש שרף ועקרב וצימאון אשר אין מים, בכל זאת הלכו אחרי ה' באמונה שלימה וכך זכו שכל ההנהגה איתם תהיה מחוץ לגדרי הטבע.

שלא להשתחוות לאבק הרגליים

התורה אומרת שאברהם אבינו אמר למלאכים (בראשית יח ד) "יוקח נא מעט מים ורחצו רגליכם והישענו תחת העץ", ופירש רש"י - שהמלאכים נדמו לאברהם כערבים, וכסבור שהם ערבים המשתחווים לאבק שברגליהם, ושואל הדברי יחזקאל רבי יחזקאל משינווא זצוק"ל (פרשת וירא), וכי יעלה על הדעת סוג כזה של עבודה זרה להשתחוות לאבק שברגליים?

אלא מתרץ בעל הדברי יחזקאל שבאו חז"ל לרמוז לנו דבר גדול מאוד, שהטבע בעולם שהסוחרים הולכים ברגליהם למרחקים גדולים כדי להרוויח ולעשות מסחר, ואפילו שרגליהם מתלכלכים בעפר ובאבק היו הולכים ברצון גדול כי מחשבתם היתה להרוויח עוד ממון, וכביכול

אומרים ככל שיהיה לי יותר אבק ברגליים כך ארוויח יותר ממון, לכן כשנכנסו אצל אברהם אבינו ונראו לו כסוחרים, אמר להם אברהם - קודם כל תסירו את האבק הזה שברגליכם, תסירו את המחשבות הרעות והכוזבות כאילו מרוצת רגליכם היא הנותנת לכם להרוויח עוד ממון, ותשרישו בלבכם שהברכה היא רק מבורא עולם, לכן אמר להם 'והישענו תחת העץ', תישענו רק על הקב"ה שהוא אילנא דחיי הוא עץ החיים, שרק הבורא יתברך שמו נותן לאדם את הברכה בממון.

ובאמת יש לצערנו אנשים החושבים שאם יעבדו בשבת או ידלגו על תפילות וינצלו את הזמן הזה לעבודה ירוויחו יותר, ולמעשה הם ממש אלו העובדים ע"ז לאבק שברגליהם, ולכן כל אדם צריך תמיד לזכור שרק הקב"ה הוא מקור הברכה, ושום מאמץ והשתדלות נוספת שנעשה נגד רצונו של הקב"ה לא תוסיף לנו פרנסה אלא אדרבה להיפך, וכל אדם יישען תמיד רק על הקב"ה בבחינת 'והישענו תחת העץ'.

גודל כח הצדיקים להגן על דורם

ואחרי שהמלאכים היו אצל אברהם הלך המלאך גבריאל להחריב את סדום ועמורה, והתורה מספרת שאברהם אבינו התפלל וביקש מהקב"ה אולי יש צדיקים בסדום ובזכות אותם צדיקים תציל את סדום, אמר הקב"ה לאברהם אם אמצא בסדום חמישים צדיקים ונשאתי לכל המקום בעבורם, והמשיך אברהם לומר אולי יחסרון מהחמישים חמישה, אמר הקב"ה אם יהיה ארבעים וחמישה צדיקים לא אחריב את סדום, ואברהם המשיך וביקש מהקב"ה אולי ימצאון שם ארבעים, והקב"ה אומר לאברהם אפילו יהיו רק ארבעים צדיקים לא אשחית את העיר, והוסיף אברהם ואמר להקב"ה אולי ימצאון שם רק שלושים צדיקים, ואמר הקב"ה אפילו יהיו רק שלושים צדיקים לא אשחית את העיר, והוסיף אברהם אולי ימצאון שם עשרים צדיקים, והקב"ה אומר לאברהם אפילו יהיו רק עשרים צדיקים לא אשחית את העיר, והוסיף אברהם ואמר אולי ימצאון שם עשרה צדיקים, והקב"ה

אומר לאברהם גם אם יהיו רק עשרה צדיקים לא אשחית את העיר אבל פחות מעשרה לא ביקש אברהם, אנו רואים שבמקום שיש בו עשרה צדיקים יש שמירה לכל המקום בזכותם, לכן בכל מקום שרוצים שתהיה בו ברכה צריך לדאוג שישבו שם עשרה תלמידי חכמים וילמדו תורה.

ומסופר שבאו לחפץ חיים וסיפרו שבאיזו עיר יש מגיפה חזקה, א"ל - קחו עשרה ת"ח ותפתחו שמה כולל שילמדו תורה בתוך העיר, ומיד נעצרה המגיפה.

אנשי סדום נכשלו בשתי עבירות עיקריות, עבירה ראשונה בגילוי עריות, ועבירה שניה שלא עשו חסד ולא היו נותנים למי שהוא עני לגור בסדום.

ומסופר שפעם אחת היתה איזו אישה שהתחתנה כמה פעמים והתגרשה, והלכה לצדיק בבא סאלי לבקש ברכה, אמר הצדיק - אמרו לה שהכל בגלל שהיא לא היתה מכניסה אורחים לבית שלה, ובית שאין בו הכנסת אורחים בסוף נחרב, כמו סדום שמכיוון שלא היתה בה הכנסת אורחים בסוף נחרבה, כי אחד מהדברים שהעולם עומד עליהם הוא גמילות חסדים, והכנסת אורחים זו גמילות חסדים ואותה אישה שלא היתה מכניסה אורחים נחרב ביתה ל"ע.

ומסופר (ספר הישר וירא) על סדום שכשהיה בא עני לעיר ומבקש אוכל, היו אומרים לו - אוכל לא ניתן לך אבל כסף ניתן לך, והיו נותנים לו כסף וכל אחד היה רושם את השם שלו על המטבע, וכשהיה בא העני לחנות לקנות אוכל היה א"ל המוכר - אתה לא גר בסדום אני לא מוכר לך, והיה העני מת ברעב והיו באים כל אנשי סדום וכל אחד היה לוקח את המטבע שנתן לעני.

הבת של לוט קראו לה פלטית, והיה עני שהגיע לסדום והיה אוסף צדקה, וכולם היו מחכים שימות ברעב ע"מ שיוכלו לקחת בחזרה את מטבעותיהם ולא מת, ועבר כמעט חודש ועדיין לא מת, אמרו בוא נבדוק איך העני הזה עדיין חי, ועקבו אחריו וגילו שהבת של לוט שלמדה לעשות חסד מאברהם אבינו, כשהייתה באה לבאר לשאוב מים הייתה נותנת אוכל

לעני בסתר, וכשתפסו אותה אנשי סדום הוציאו אותה להורג.

הגמ' בסנהדרין (קט ב) מספרת שכל המשפט בסדום היה הפוך מהשכל וההיגיון, ופעם אחת אליעזר עבד אברהם עבר בעיר סדום לבקר את לוט, ואחד מאנשי סדום לקח אבן גדולה ונתן מכה בראש אליעזר, לקח אליעזר את אותו אדם לשופט, והשופט פסק את הדין שאליעזר צריך לשלם לאותו אדם על זה שהוא הקיז לו דם כי הקזת דם זה בריא, מה עשה אליעזר? לקח אבן גדולה וחבט בראשו של השופט ויצא ממנו הרבה דם, א"ל אליעזר לשופט - מה שאתה צריך לשלם לי על זה שהקזתי לך דם תשלם לאותו אדם, ואת העודף תשאיר אצלך, ועוד מביאה שמה הגמרא עוד דוגמאות על הדינים המעוותים שהיו נוהגים אנשי סדום.

ה' שולח מלאך להציל את לוט

הקב"ה שלח שני מלאכים לסדום, אחד כדי להחריב את סדום והשני כדי להציל את לוט, וכשבאו המלאכים לסדום לוט אירח את המלאכים בביתו ועשה להם סעודה, והתאספו אנשי סדום סביב הבית של לוט וביקשו לשבור את הדלת כדי שיוציא החוצה את האורחים, והתורה אומרת 'ואת האנשים אשר פתח הבית היכו בסנוורים מקטון ועד גדול וילאו למצוא הפתח', ואמרו המלאכים ללוט 'כל אשר לך פה הוצא מן העיר כי משחיתים אנחנו את המקום הזה', והמלאכים הזהירו את לוט 'אל תביט אחריך', שאין לך רשות לראות בפורענות שבאה עליהם, שהרי כל הסיבה שלוט ניצל הוא בזכות אברהם אבינו, ואמנם ניצל מן הגזירה אבל אין לו רשות לראות במפלתן של הרשעים שלא ניצלו, שאמרו להם המלאכים (בראשית יט יז) "ויהי כהוציאם אתם החוצה, ויאמר המלט על נפשך אל תביט אחריך ואל תעמד בכל הכיכר, ההרה המלט פן תספה", והתורה מספרת לנו "ותבט אשתו מאחוריו ותהי נציב מלח".

למה לא נשלח מלאך מיוחד להציל את לוט

והמדרש אומר שהמלאך רפאל שריפא את אברהם הוא שהלך להציל את לוט, ושואל ר' שלמה קלוגר

(הובא מעינה של תורה וירא) למה הקב"ה לא שלח עוד מלאך מיוחד כדי להציל את לוט, הרי הקב"ה שלח שלושה מלאכים והיה שולח ארבעה וכי חסרים מלאכים בשמים? אלא אומר ר' שלמה קלוגר שלוט לא היה ראוי שירד מלאך מן השמים במיוחד בשבילו, כי לוט היה רשע ולא היה צדיק אלא שהקב"ה הציל את לוט בגלל אברהם, כי אברהם אהב את לוט ואם לוט היה נאבד בסדום היה אברהם מצטער, ולכן לוט לא היה ראוי שירד מלאך מיוחד בשבילו מן השמים, אבל כיון שכבר ירד המלאך לרפאות את אברהם הוא כבר הלך להציל את לוט.

וכן היה מעשה עימו שהזמינוהו להיות סנדק בברית, וכשהגיע ראה הרב שהברית מתעכבת זמן ארוך, ואמרו לו שהוא מכיוון שבחדר הסמוך שוכב אבי הבן והוא ל"ע גוסס ועומד למות, ומחכים שישיב את נשמתו ליוצרה ויקראו לתינוק על שם אביו, אמר הרב תעשו מיד את הברית, ועשו את הברית, ואחרי הברית נכנס הרב לחולה ואמר - להביא את אליהו הנביא מן השמים אין לי כח, אבל כיון שהיה אליהו הנביא בברית מילה והוא כבר ירד מן השמים, הרי כבר ייכנס לחולה וירפא אותו, ובאמת אחרי שלושה ימים נתרפא החולה ועמד על רגליו.

ואמר הרב דבר זה למדתי מהפרשה שלנו, שלוט לא היה ראוי שירד מלאך מיוחד בשבילו, אבל כיון שירד מלאך בשביל לרפאות את אברהם, אברהם ביקש שהמלאך שכבר נמצא כאן ילך להציל את לוט, וכך בעניינו להוריד את אליהו הנביא במיוחד אין לי כח, אבל כיון שלברית הוא ירד כבר ייכנס לרפאות את החולה.

מעלת היראת שמים

והתורה מספרת לנו שאחרי שהקב"ה החריב את סדום הכל היה שממה, ולא היו עוברים ושבים ואברהם חיפש אורחים ולא מצא ולכן אברהם אבינו עבר לגור בגרר, כמו שאומרת התורה (כ א) "וייסע משם אברהם ארצה הנגב ויישב בן קדש ובין שור ויגור בגרר", ובגרר היה שם מלך ששמו היה אבימלך, וכשבאו אברהם ושרה לגרר שאלו את אברהם על שרה ואמר - אחותי

היא, ועבדי אבימלך לקחו את שרה לאבימלך, והקב"ה הביא נגעים על אבימלך ובא אליו בחלום הלילה ואמר לו (כ ג) "הנך מת על האישה אשר לקחת והיא בעולת בעל".

ואבימלך קרא לאברהם בבוקר ואמר לו (כ ט) "מה עשית לנו ומה חטאתי לך כי הבאת עלי ועל ממלכתי חטאה גדולה" ומה ראית לומר אחותי היא ולא אמרת שהיא אשתך? הרי כאן אנחנו אנשים מתורבתים אנשים טובים? וכי היינו פוגעים בך אם היינו יודעים שהיא אשתך? ועונה לו אברהם (כ יא) "כי אמרתי רק אין יראת אלוקים במקום הזה והרגוני על דבר אשתי", וכאן התורה הקדושה באה ללמד אותנו דבר גדול, אנשי גרר היו אנשים מאוד מתורבתים עם נימוס, אבל אברהם אבינו אומר לאבימלך - דע לך, במקום שאין בו יראת שמים אין שום דבר בטוח, וכל הנימוס והמידות הטובות הכל הוא רק כלפי חוץ אבל הפנימיות שלהם היא הפוכה מכל המידות הטובות, ומתי והפנימיות שלהם מתגלה בשעה שהם באים לידי ניסיון, כשאדם שלו ורגוע הוא יכול להיות אדם טוב ונחמד אבל כשהוא בא לידי ניסיון מתגלה מיהו האדם האמיתי.

כמו שכתוב בגמרא במסכת עירובין (סה ב) "א"ר אילעאי בשלשה דברים אדם ניכר, בכוסו ובכיסו ובכעסו", בשעה שאדם רעב מסתכלים עליו איך הוא אוכל ואתה רואה כמה נימוס ותרבות יש לו, בשעה שאדם יש לו מבחן על ממון ניכר איך הוא מתנהג, בשעה שאדם כועס מתגלה מיהו האדם האמיתי האם הוא הופך להיות לחיית טרף או שומר על מידותיו, ובאה התורה ללמד אותנו דע לך שהדבר היחיד שמרסן את המידות של האדם הוא האם יש לו יראה מבורא עולם, ואפילו יהיה האדם הכי מתורבת שיש בעולם, ברגע שהוא בא לידי ניסיון הוא יכול להרוג ומתגלות פניו האמיתיות.

הדרך להגיע לאהבת ה'

ואיך יגיע האדם לידי אהבת ויראת ה'? כותב הרמב"ם בהלכות יסודי התורה (ב ב) "והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו. בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים ויראה מהן חכמתו שאין לה

ערך ולא קץ מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאווה תאווה גדולה לידע השם הגדול. כמו שאמר דוד (תהילים מב ג) 'צמאה נפשי לאלוקים לאל חי'. וכשמחשב בדברים האלו עצמן מיד הוא נרתע לאחוריו ויפחד ויודע שהוא בריה קטנה שפלה אפלה עומדת בדעת קלה מעוטה לפני תמים דעות. כמו שאמר דוד (תהילים ח ד) 'כי אראה שמיך מעשי אצבעותיך' (תהילים ח ה) 'מה אנוש כי תזכרנו'. ולפי הדברים האלו אני מבאר כללים גדולים ממעשה ריבון העולמים כדי שיהיו פתח למבין לאהב את השם. כמו שאמרו חכמים בעניין אהבה שמתוך כך אתה מכיר את מי שאמר והיה העולם".

וכן אומרת הגמרא בברכות (לג ב) א"ר חנינא משום ר' שמעון בן יוחי, אין לו להקב"ה בבית גנזיו אלא אוצר של יראת שמים, שנאמר (ישעיה לג ו) יראת ה' היא אוצרו".

האדם נידון לפי מה שהוא עכשיו

"ותרא שרה את בן הגר המצרית אשר ילדה לאברהם מצחק" (כא ט) ואומרת לנו התורה ששרה ראתה את בן הגר המצרית עובד עבודה זרה, ואמרה לאברהם - גרש את האמה הזאת ואת בנה, והקב"ה אמר לאברהם - כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה ואברהם גירש את הגר וישמעאל, והתורה מספרת שהגר וישמעאל היו בדרך במדבר והיה ישמעאל צמא עד שעמד למות, והגר השליכה אותו תחת אחד השיחים שלא רצתה לראות במותו, ואומרת לנו התורה שהקב"ה שמע את קול הנער "באשר הוא שם", ופירש רש"י (בראשית כא יז) - באשר הוא שם, לפי המעשים שהוא עושה עכשיו ולא לפי מה שהוא עתיד לעשות, לפי שהמלאכים בשמים היו מקטרגים עליו ואומרים לקב"ה - ריבונו של עולם, מי שעתיד זרעו להמית בניך בצמא אתה רוצה להצילו? אמר להם הקב"ה - עכשיו הוא צדיק או רשע? א"ל - עכשיו צדיק, אבל עתיד להיות רשע, אמר להם הקב"ה - אין אני דן אותו אלא לפי מעשיו של עכשיו.

לפי שהקב"ה שומע לתפילה של האדם לפי מצבו באותה שעה, ולא לפי מה שעשה בעבר ולא לפי מה שיעשה בעתיד אלא לפי

מה שהוא עכשיו, ולכן חז"ל תיקנו שקודם התפילה יתעטף בטלית כדרך עטיפת הישמעאלים, להזכיר העניין שהקב"ה שמע אל קול הנער ישמעאל, ולא התחשב במה שהיה מצחק עובד ע"ז, כך הקב"ה יקבל תפילתנו לפי מה אנו עכשיו שאנו עומדים לפניו ומתפללים, ולא יסתכל כביכול על הזמנים האחרים.

הכל מוכן לאדם

אומרת התורה (כא, יט) "ויפקח אלוקים את עיניה ותרא באר מים", אמר החידושי הרי"ם (שפת אמת וירא תרנה ד"ה במדרש ויפקח) צא ולמד, כל מה שנצרך לו לאדם, עומד ומוכן לפניו, וצריך שיזכה האדם וה' יפקח את עיניו ויראה את אשר עומד לפניו, שישועתו של האדם עומדת מוכנה לפניו אלא שהוא צריך שהקב"ה יפתח את עיניו לראותה, שהרי לא כתוב שנברא לה מעין ונבעו מים בדרך נס, אלא שנפקחו עיניה לראות את המעיין שכבר היה מקודם אלא שהיא לא שמה לב עד שהקב"ה פקח את עיניה, וכמו שאומר המדרש (רבה נג יד) ויפקח את עיניה, אמר רבי בנימין הכל בחזקת סומין עד שהקדוש ברוך הוא מאיר את עיניהם, מן הכא ויפקח אלוקים את עיניה. וזו היתה תפילתו של דוד המלך בתהילים (קיט ח) "גל עיני ואביטה".

וכתוב בספרים שזו סגולה למציאת אבידה, לומר את המימרא הזו של רבי בנימין ועל ידי כך יש סייעתא דשמיא למצוא את האבידה.

העיקר בעבודת ה' זה הלב

רבינו החפץ חיים אומר, שעיקר העבודה של האדם היא לזכך את הלב שיהיה הלב טהור לקב"ה, וכמו שנאמר (סנהדרין קו ב) 'רחמנא ליבא בעי' הקב"ה רוצה מהאדם את הלב, וזאת אנו לומדים מפרשתנו שבתחילת הפרשה התורה מספרת לנו על שלושת המלאכים שבאו אצל אברהם, ובעצם לא היתה כאן באמת הכנסת אורחים כי לא היו באמת אורחים אלא מלאכים, וגם מה שנראה כאילו אכלו ושתו באמת לא אכלו ולא שתו אלא עשו עצמם כאילו אכלו ושתו, והנה לכמה דברים עצומים זכה אברהם אבינו לעצמו

ולבניו בזכות 'הכנסת האורחים' הזו, אלא התורה באה ללמדנו שהקב"ה רוצה רק את הלב רחמנא ליבא בעי, וכאן ראינו את הלב של אברהם אבינו, שהייתה לו כוונה טובה להכניס אורחים, וכן בסוף הפרשה בניסיון של עקידת יצחק הרי בסופו של דבר אברהם לא שחט את יצחק על גבי המזבח, אבל היה כאן רצון לקיים את רצון ה' במסירות נפש ואת ליבו הוא הקריב לה', ועד היום אנו מבקשים ומתפללים בזכות אותה עקידת יצחק כי העיקר הוא הלב.

אנו רואים בפרשת השבוע שהתורה מאריכה מאוד לספר לנו על אברהם אבינו איך הוא התנהג בכל דבר ודבר, והסיבה שהתורה מאריכה לספר לנו על אברהם אבינו, כדי שאנו נלמד מאברהם אבינו איך להתנהג ובאיזו דרך ללכת, כי אברהם אבינו סלל לכל עם ישראל את הדרך הטובה ביותר באיזה דרך ללכת כדי לזכות ולהתקרב לבורא עולם, וכמו שנאמר 'מעשי אבות סימן לבנים'.

ואומר הבן איש חי, משל למלך שהיה הולך בדרך במדבר והיה צמא ורצו עבדיו ללכת לעיר ולהביא מים למלך אבל המלך אמר לא, אל תלכו לעיר, תחפרו כאן במדבר באדמה עד שתמצאו מים, והיו העבדים עובדים קשה מאוד ולא הבינו למה המלך כל כך מטריח אותם, כי היה אפשר ללכת לעיר ולהביא מים, וכשראה המלך שעבדיו מתפלאים למה הוא מצווה אותם לחפור באדמה כדי למצוא מעיין של מים, אמר להם המלך - דעו לכם, אם אני הייתי חושב רק על עצמי הייתי שולח את אחד מהעבדים לעיר שילך להביא לי מים להרוות את צימאוני, אבל אני לא חושב רק על עצמי אני חושב על שאר בני האדם שיעברו בדרך הזו, ויהיו צמאים ואין להם עבדים לשלוח לעיר כדי להביא מים, ולכן אני מצווה אתכם לחפור באדמה ולחפש מעיין של מים, שכל מי שיעבור כאן ביער ויהיה צמא יהיה לו מה לשתות, כך כל מה שהתורה הקדושה מספרת לנו על הניסיונות שהקב"ה הביא על אברהם אבינו ואיך אברהם אבינו התנהג בכל דבר, הכל הוא כדי שאנחנו נלמד איך להתנהג ולפעול ישועה בכל דבר.

השיבות הינוך הילדים

אומר הפסוק (יח, יט) כי ידעתיו למען אשר יצוה את-בניו ואת-ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט למען הביא ה' על-אברהם את אשר-דבר עליו", ומפרש רש"י על המקום - ולמה ידעתיו, למען אשר יצווה, לפי שהוא מצוה את בניו עלי, לשמור דרכי.

וכבר לפני מאה שנה כותב רבינו החפץ חיים, שבכל דור יש מצוה שצריך להתחזק בה ביותר, ובזמננו עיקר העבודה של האדם היהודי בעולם הזה הוא חינוך הילדים בדרך האמונה בבורא עולם, להחדיר ולהשריש לילדים את האמונה בבורא עולם, ואת המסורת הטהורה המסורה לנו מדור לדור בדרך ישראל סבא, וכמו שאומר שלמה המלך (משלי כב, ו) "חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה".

הילולת רבנו החזון איש רבי אברהם ישעיהו קרליץ זצוק"ל

רבנו החזון איש רבי אברהם ישעיהו קרליץ זצוק"ל נפטר בט"ו בחשון תשי"ד לפני שישים ושבע שנים, והיה בקי בכל התורה כולה והיו באים מכל המקומות לבני ברק לקבל ממנו עצה וברכה, עלה לא"י לפני השואה והוא הקים את כל הישיבות בא"י והוא יסד את כל עולם התורה בא"י אחרי השואה, ומרן הסטייפלר זיע"א היה אומר על החזון איש שכל הש"ס היה מונח במוחו.

ומסופר שהיה בקי בכל החכמות שבעולם, ופעם אחת היה יהודי שהיה צריך לעבור ניתוח בראש וקבעו לו ניתוח והלך לקבל ברכה מהחזו"א, והתעניין מה יש לו והסביר לו, וישב החזו"א ושירטט את המוח ואחרי כמה דקות כתב כמה דברים וא"ל תן את זה לרופא המנתח, והביא להם המכתב וראו את השרטוט ששרטט החזו"א והתפעלו מאוד איך שירטט בדיוק גדול, ומיד באו אליו ושאלו איך ידעת את כל זה איך בחצי דקה עשית משהו שעשינו בשנה האם למדת רפואה? א"ל - לא, אבל למדתי תורה ומהתורה אפשר ללמוד את כל החכמות.

החזון איש כותב 'דע לך שעיקר השגחתו של הקב"ה על האדם היא

לפי גודל הביטחון שלו בבורא עולם וכמה שהוא משליך יהבו על ה' כך הקב"ה משגיח עליו יותר מן השמים'.

ומסופר שפעם נכנס יהודי אצל החזון איש לקבל ברכה, וראה החזון איש שהנעליים שלו קרועות, שאל אותו החזון איש למה הנעליים שלך קרועות? א"ל רבי אין לי כסף לקנות נעליים, שאל אותו החזון איש האם התפללת וביקשת מהקב"ה שייתן לך כסף לקנות נעליים? ענה לו אותו יהודי לא אני מתבייש לבקש מהקב"ה נעליים זה דבר לא מכובד, אמר לו החזון איש דע לך שיש לך חסרון בקשר שלך עם בורא עולם, ואם באמת היית מרגיש שהקב"ה הוא אבא שלך ושומע כל תפילה שלך לא היית מתבייש, כי כשהיית ילד והנעליים שלך נקרעו לא התביישת לבקש מאבא שלך שיקנה לך נעליים חדשות, וגם אם התביישת היה זה כי ידעת שאבא שלך איש עני ואין לו, אבל אם היית יודע שאבא שלך איש עשיר לא היית מתבייש לבקש ממנו, ודע לך שהקב"ה יש לו אוצר של שפע בשמים והוא רק מחכה שיהודי יתפלל אליו, ויהודי צריך לבקש גם את הדבר הפשוט ביותר כי הקב"ה משגיח על הכל בהשגחה פרטית, ולא כמו שאומרים הגויים שהקב"ה הוא מכובד ואין לו קשר לעולם השפל.

יהי רצון שזכותו תגן בעדנו, ושתמיד נזכה להתפלל אל הקב"ה כבן לאביו, והקב"ה ימלא כל משאלות ליבנו לטובה ולברכה. אמן.

מוסדות התורה והחסד "בית מאיר"

השיעור השבועי

מפי מורינו ורבינו בנם של קדושים האדמו"ר

הרב
שמואל שמעון טולידאנו
שליט"א

שיתקיים בעזרת ה' יתברך
במוסדות התורה והחסד **בית מאיר**
רחוב העצמאות 39 רובע סיטי אשדוד
ביום שלישי כ"א חשון 15.11.22
בשעה 20:45 בדיוק

הציבור מוזמן להשתתף